

[?Sanat Tartmas; ranllar Nkleer Meseleye ABD ve srail'i Nasl Aldatt](#)

ran, gnmz savalarnda konvansiyonel silahlarn, doru bir ekilde hedefler dorultusunda tasarlanp .organize edilirse, irade dayatma ve baar iin belirleyici aralar olduunu iyi anlad

tr.arannews:parstoday-bir Fars Körfezi ülkesinin üst düzey yetkilisi, ABD'nin ran'a yünelik liderlik ettii strateji hakknda unlar söyledi: "Tüm vaktimizi ranllarn asla kullanmayacaklar bir silah edinmelerini önlemeye harcıyoruz, oysa onlarn ve vekillerinin her gün bize kar kullandklar silahlar göz ard ediyoruz."

Son yirmi ylda, ran'n ABD ve srail üzerinde yürüttüü karmak ve ustaca oyun, çada tarihin en büyük aldatmacalarndan biri olarak kabul ediliyor. Aslnda aldatma, sava yünetimindeki temel ilkelerden biridir; özellikle Sun Tzu gibi stratejistlerin perspektifinden.

Tzu, "Sava sanat, aldatma sanattır." der. Görünen o ki ran da bu ilkeyi kullanarak, bu yllar boyunca nükleer meselesini tartmal ve dikkat datc bir alana dönütürdü ve dümann odaklanmasn istedii yüne çekmeyi baard. Böylice ran'n nükleer program, ABD ve srail'in d politikasnda en önemli tahrik ve endie unsurlarndan biri haline geldi. ran, batnn siyasi ve medya kkrtmalar akllca kullanarak, dümann nükleer kaygılar tuzana düürürken, onlarn gözünden uzak daha önemli boyutlar güçlendirdi.

Dümann Megul Et

Sun Tzu'nun ifadesiyle, "Dümann bir noktaya odaklandnda, sen baka noktalarda hazrlan." ran, ABD ve bir iki Avrupa ülkesinin nükleer meseledeki hassasiyetini gördüünde, bu frsat gerçek ve etkili caydrc güç yaratacak askeri kapasitelerini güçlendirmek için kulland, böylice dümanlar bu geliimi hzlca fark edemedi.

Gerçek ve Hayali Olmayan Sava

ran, sava kazanmak için gerçekçi olmak gerektiini, hayali deil, anlad. Batnn bir ksm nükleer tartmalara ve kendi uydurma tehditlerine kaplmken, ran stratejilerini gerçek sava meydanndaki ihtiyaçlara göre tasarlad. Sava teorisyeni Clausewitz'in de dedii gibi, "Sava, politikann baka araçlarla devamdr." ran'n politikas da bu ekilde gerçek sava araçlarna bal hale geldi ve hayali senaryolara odaklanmak yerine, sava alanında karlaabilecei gerçeklere odakland.

Konvansiyonel Silah Belirleyicidir

ran, günümüz savalarnda konvansiyonel silahlarn, doru bir ekilde hedefler dorultusunda tasarlanp organize edilirse irade dayatma ve baar için en belirleyici araçlar olduunu iyi anlad. Bu konvansiyonel silahlar her durumda kullanlabilir.

Füzenin Önemini Kavrama

Bu nedenle rün, füze teknolojisini askeri denklemde teknik yeteneklerine dayal bir koz olarak görüldü. Stratejik açdan bakıldında, füzeler húl bir ekilde dümanlar için ciddi bir tehdit oluturabilir. Üstelik, üretimi sava uçaklarına göre daha kolay ve ucuzdur ve operasyonel hale gelmeleri çok daha húldr. Sun Tzu, "Savata hú, baarnn anahtardr." der. Füzeler, rün'a tehditlere en küsa sürede kesin ve caydrc bir yant verme imkân salar. rün füzeleri, aslında ulusal güvenlii gü çlendirmek ve caydrc korumak için stratejik bir araç olmutur.

nsansz Hava Araçlar; Sava Jetinin Yerini Alyor

rünlar elbette sava jetlerinden de vazgeçmedi ve bu konuda iyi projeler yürütüler. Ancak kendi ihtiyaçlarn ve hedeflerini deerlendirerek, HA’lara daha fazla yatrm yaptlar. Bu araçlar, yalnızca daha dü ük maliyetli olmakla kalmyor, ayn zamanda rün'a zamana bal teknoloji birikimi olmadan yüksek hassasiyetle düman hedeflerine yant verme imkân tanyor. HA’lar, sava jetlerinin yerini alabilecek uygun bir seçenek haline geldiler ve asimetrik yetenekleri sayesinde rün' bölgedeki bu teknolojinin önülerinden biri haline getirdiler. rün, HA’larn modern savataki önemini iyi kavrad ve onlar askeri operasyonlarn ana arac haline getirdi.

Sava çin birlii Alar

rün, batnn nükleer kapasitesi etrafında yaratt tantana srasında, yeni bir yaklam benimseyerek Bat Asya’da yerel güvenlie sadk ve ibirlii içinde olan bir a kurdu. Bu a, Lübnan’daki direniten Yemen, Irak ve Suriye’deki direnie kadar uzanarak, Bat Asya’da d müdahaleci unsurlar üzerinde bask oluturmakta etkili bir rol oynad. Bu ibirlikçi adan faydalanan rün, Bat Asya’nn bir bölümünde etkili bir potansiyel oluturmay baard. Bu ibirlikçiler aslında bir tür asimetrik sava a olarak görüldüyor ve sava yanls Batl dümanlarn askeri maliyetlerini ciddi ekilde artryorlar.

Savunma Maliyetlerinin Zorunlu Klnmas

Bunlarn yan sra, rünların bu büyük aldatmadaki baars, srail ve Amerika üzerinde ekonomik bask oluturmak olmutur. rünlar, kendi füzeleri ve HA’lar ile ilgili ipuçlar vererek, düman sk sk yatrm yapmaya ve rün' HA’larna kar füze savunma sistemlerini gelitirmek için ar maliyetler harcamaya zorladlar. rünlar, srail ve Amerika’nn savunma modelinin, kendi füzelerinin özel özellikleriyle baa çkamayacan çok iyi biliyorlard. Bu özellikler, húla hareket eden ve öngörülemeyen manevralar gerçekletiren hipersonik füzelerden oluyordu. rün, niteliksel denklemde nicelik unsuruna da özel bir önem verdi. Yani en iyi savunmalar, öngörülemeyen manevralar yapan hipersonik füzelerin youn ya karsında zaten baarszlkla sonuçlanmtr.

Sonuç olarak, bu alandaki stratejisi "aldatma" ilkesine dayanıyordu. Batı'nın nükleer programna odaklanarak kendini maliyetli kaygılar ve diplomatik krizler içinde sıkıştırırken, modern savaş prensiplerini derinlemesine anlayarak konvansiyonel silahların tehlikeli ve güçlü kıldığını gösterdi. Aslında, Amerika ve müttefiklerine gerçek savaş denklemlerinde, konvansiyonel silahlardaki yeteneklerin, sadece kurma ve yönetimin, nükleer tehditten daha etkili olduğunu gösterdi.

Bu stratejinin, askeri tarih ve savaş sanatlarından öğrenilebilecek bir örnek olarak değerlendirilmelidir.